

Funded by the European Union

Հայաստանում ռեսուրսների արդյունավետ ու ավելի մաքուր արտադրության զարգացում

ՌԱՄԱ մեթոդաբանություն

Ռեսուրսների արդյունավետ ու մաքուր արտադրությունը (ՌԱՄԱ) կանխարգելիչ բնապահպանական ռազմավարությունների համապարփակ և շարունակական կիրառումն է գործընթացների, ապրանքների ու ծառայությունների արդյունավետությունը բարձրացնելու և մարդկանց ու շրջակա միջավայրի վրա ռիսկերը նվազեցնելու համար: ՌԱՄԱ նպատակն է արտադրել ավելի քիչ ռեսուրսներով և միաժամանակ նվազագույնի հասցնել շրջակա միջավայրի վրա ազդեցություններն ու բարձրացնել ընդհանուր արտադրողականությունը: Փոքր ու միջին ձեռնարկությունների (ՓՄՁ-ներ) համար ՌԱՄԱ մեթոդաբանությունը արդյունավետ գործիք է ծախսերը նվազեցնելու, ինչպես նաև ՓՄՁ-ների մրցակցային առավելությունները բարելավելու ու էկոլոգիապես մաքուր գործելակերպ կիրառելու համար: Ինչպես նաև, ՌԱՄԱ-ն համարվում է ՓՄՁ-ների շրջանում շրջանաձև տնտեսության սկզբունքների ներդրման և խթանման արդյունավետ գործիք:

«ՍԻՍ ԱԼՊ» ՍՊԸ - ԿԱԹՆԱՄԹԵՐՔԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

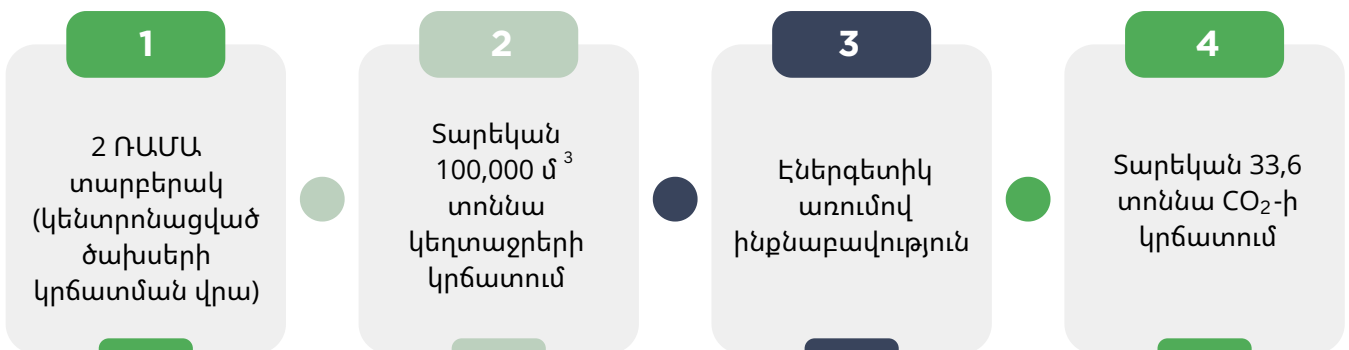
Կազմակերպության մասին

Գտնվելու վայր՝ Սիսիան
Հիմնական ապրանքատեսակներ՝ կաթնամթերք
Աշխատակիցների թվաքանակ՝ 11-18
Հիմնական շուկան՝ Հայաստան, Ռուսաստան
Արտահանման քվոտա (%)՝ 25
Հիմնադրման տարեթիվ՝ 2007
Հավաստագրեր՝ ISO 22000/HACCP (ընթացքում)

«Սիս Ալպ»-ը հիմնադրվել է ներկայիս գործադիր տնօրեն Հուսիկ Ստեփանյանի կողմից 2007 թվականին, նախկինում պետական սեփականություն հանդիսացող «Սիսիան Կաթ» գործարանի տարածքում: Գործադիր տնօրենը նաև տրամադրել է արտադրական և ենթակառուցվածքների համար անհրաժեշտ տարածքը: Ընկերությունը մասնագիտացած է վեց տեսակի կաթնամթերքի (պանիր, շալցված կաթ, կեֆիր, մածոն, կարագ և կաթնաշոռ) և 33 ենթակարգերի արտադրության մեջ՝ իր արտադրանքը ընդլայնելու ներուժով մինչև մրգային կաթնային կոկտեյլներ, սպիտակուցի փոշի և սննդամթերքի մնացորդներից կենդանական կեր: Ձեռնարկության հիմնական մարտահրավերներն են պանիր արտադրության ավելցուկային կեղտաջրերն ու մնացորդները, որոնք պատշաճ կերպով չեն պահվում կամ վերամշակվում: Թափոնների խնդիրը լուծելու և արտադրությունը բարելավելու շարժառիթով ընկերությունը մասնակցել է ՌԱՄԱ ցուցադրական նախագծին «Կանաչ տնտեսություն Արևելյան գործընկերության տարածաշրջանում» EU4Environment (2019-2024). շրջանակներում:

ԱՌԱՎԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Գործողությունն իրականացվել է

Նախագծի մոտեցումները

ՌԱՄԱ գնահատումն ուսումնասիրել է արտադրական տարածքը և բացահայտել ՌԱՄԱ տարբերակներ, որոնցից ընկերության կողմից առաջնահերթություն է տրվել հետևյալ երկուսին, որոնք միջինից բարձր ծախսատարության առաջարկություններ են:

ՌԱՄԱ տարբերակ 1: Ֆոտովոլտային (PV) արևային վահանակների տեղադրում: Այս միջոցառումը կօգնի ընկերությանը դադարեցնել իր կախվածությունը բնական գազից, էլեկտրաէներգիայի ցանցից և դիզելային վառելիքից, որն օգտագործվում է պաստերիզացման և սառեցման գործընթացներում, և հնարավորություն կտա նրան դառնալ էներգետիկ առումով ինքնաբավ:

ՌԱՄԱ տարբերակ 2: AAFBR-5 կեղտաջրերի մաքրման կայանի ձեռք բերում: Այս միջոցառումը կապահովի կեղտաջրերի բազմափուլ մաքրում: Ներկայումս կեղտաջրերը միայն տեղումների ավազանում են ենթարկվում մեխանիկական մաքրման, այնուհետև ուղակիորեն թափվում շրջակա միջավայր: Հետևաբար, միջոցառումը կնվազեցնի ընկերության կեղտաջրերի բացասական ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա:

ՊԱՀՊԱՆԵԼՈՎ ՁԵՌՔԵՐՈՒՄՆԵՐԸ Հիմնական ՌԱՄԱ գործողություններ

ՏԱՐԲԵՐԱԿ 1

Ֆոտովոլտային (PV) արևային վահանակների տեղադրում:

ՏԱՐԲԵՐԱԿ 2

AAFBR-5 կեղտաջրերի մաքրման կայանի ձեռք բերում:

Հիմնական տնտեսական ցուցանիշներ

ՌԱՄԱ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ	Ներդրում (Եվրո)	Խնայողություն (Եվրո/տարի)	Հետգնման ժամկետ (տարի)
Տարբերակ 1:	40,000	35,500*	/
Տարբերակ 2:	17,000	2000	/

*Դրանք բաղկացած են դիզելային վառելիքի խնայողություններից՝ 21,000 Եվրո, բնական գազի խնայողությունից՝ 11,000 Եվրո և էլեկտրաէներգիայի խնայողություններից՝ 3,500 Եվրո:

Ռեսուրսների խնայողություն

ՌԱՄԱ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ	Նյութեր (տ/տարի)	Ջուր (մ ³ /տարի)	Էլ. էներգիա (կՎտ/տարի)	Վառելիք (մ ³ /տարի)
Տարբերակ 1:	25.7**	/	95	100
Տարբերակ 2:	/	100,000	/	/

** Բնական գազը 8 տոննա է իսկ դիզելային վառելիքը՝ 17,7 տոննա

Աղտոտվածության ընդհանուր նվազում

ՌԱՄԱ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ	Ընդ. CO ₂ (տ/տարի)	Կեղտաջուր (մ ³ վոր/տարի)
Ընդհանուր:	33.6	100,000

Մեր ընկերությունը բավական էր էներգիայի բարձր ծախսերի և կեղտաջրերի կառավարման խնդիրների հետ: ՌԱՄԱ ցուցադրական ծրագրի շնորհիվ մենք սովորեցինք, թե ինչպես օգտվել վերականգնվող էներգիայի աղբյուրներից և ձեռք բերել էներգետիկ անկախություն՝ այդպիսով հեռացնելով դիզելային, բնական գազի և էլեկտրաէներգիայի ծախսերը ցանցից: Քանի որ մեր ընկերությունը նախատեսում է ներդրումներ կատարել ներկայիս արտադրությունից առաջացած թափոնների շիժուկի օգտագործման և նոր ապրանքներ մշակման ուղիներում, ՌԱՄԱ նախագիծը մեզ ոգեշնչել է ՌԱՄԱ միջոցառումների հետագա իրականացման վերաբերյալ նոր գաղափարներով հանդես գալ, - ասաց տնօրեն պարոն Հուսիկ Ստեփանյանը:

ՌԱՄԱ-ի ներդրումը եղել է ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորվող «ԵՄ-ն շրջակա միջավայրի համար» գործողության մաս և իրականացվել է ՄԱԿԱԶԿ-ի կողմից: Այս համատեքստում «Սիս Ալպ»-ը միացել է «ՌԱՄԱ» ցուցադրական նախագծին, որը մշտադիտարկվելու է «ԵՄ-ն շրջակա միջավայրի համար» գործողության Կենտրոն Կովկաս Կենտրոնի կողմից: «ԵՄ-ն շրջակա միջավայրի համար» ծրագիրն օգնում է Արևելյան գործընկերության գործընկեր վեց երկրներին պահպանել իրենց բնական կապիտալն ու բարձրացնել մարդկանց բնապահպանական բարեկեցությունը՝ աջակցելով շրջակա միջավայրին առնչվող գործողություններին, ցուցադրելով և բացելով ավելի կանաչ աճի հնարավորությունները և ստեղծելով շրջակա միջավայրի շինարարներ ու ազդեցությունները ավելի լավ կառավարելու մեխանիզմներ: Լրացուցիչ մանրամասների համար այցելե՛ք www.eu4environment.org

Այս հրատարակությունը պատրաստվել է Եվրոպական միության աջակցությամբ: Դրա բովանդակությունը բացառապես ՄԱԿԱԶԿ-ի պատասխանատվությունն է և պարտադիր չէ, որ արտահայտի Եվրոպական միության տեսակետները:

© – 2023 – ՄԱԿԱԶԿ: Բոլոր իրավունքները պաշտպանված են. Լիցենզավորված է Եվրամիությանը՝ համաձայն պայմանների: